

Дейности на ДЖАЙКА в България

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОБОРУДВАНЕ

Като неделима част от техническото сътрудничество ДЖАЙКА предоставя безвъзмездно оборудването, което е необходимо за ефективното изпълнение на различни програми и дейности.

Когато по искане на страната – получател се предоставя оборудване, то се нарича "еднократно дарение". В други случаи дарение се прави, когато бившите участници в курсове за обучение на ДЖАЙКА се нуждаят от оборудване, за да упражняват придобитите технологии и умения, или за резервни части и др. към апаратура, дарена по-рано по проекти, ако тези части са трудни за намиране в съответната страна. Такива случаи се наричат "последващо сътрудничество".

ДЖАЙКА предоставя оборудване и за подпомагане на дейността на доброволците. В началния период на сътрудничеството бяха подпомагани много български училища, в които бяха въведени нови предмети като информационни технологии и графичен дизайн. Ние предоставихме като дарения компютри, необходими за провеждане на занятията.

От 1992 година насам, ДЖАЙКА е предоставила следното оборудване по схемата за еднократните дарения и последващото сътрудничество:

	Наименование на уредите	Получател на дарението	Стойност	Вид дарение
1992 японска финансова година				
1	Оборудване и материали за ултразвукова диагностика на епилепсия	Неврологично отделение- Софийска университетска болница, Министерство на здравеопазването	310,000 щ. д.	Еднократно дарение
2	Оборудване за измерване качеството на водата	Регионални лаборатории- Варна и Бургас към Изпълнителна агенция за околна среда	28,419,000 японски йени	Еднократно дарение
1993 японска финансова година				
3	Оборудване за ултразвукова диагностика на кръвоносните съдове	Национален център за сърдечно-съдови заболявания и рехабилитация	310,000 щ. д.	Еднократно дарение
4	Оборудване, работещо с информация за подпомагане на земеделската приватизация	Министерство на земеделието и горите	19,879,000 японски йени	Еднократно дарение
1994 японска финансова година				
5	Оборудване за ултразвукова диагностика	Медицинска академия, Министерство на здравеопазването	12,018,000 японски йени	Еднократно дарение
1995 японска финансова година				
6	Оборудване за офталмологична диагностика	Университетска болница "Свети Иван Рилски", Министерство на здравеопазването	15,423,000 японски йени	Еднократно дарение
1996 японска финансова година				
7	Оборудване за противоземетръсни замервания	Централна лаборатория за сеизмична механика и сеизмично инженерство при БАН	13,586,000 японски йени	Еднократно дарение

1) Тип на обучението:

Групово обучение

Това е тип специализация, при която се събират множество специализанти от различни части на света като група и се обучават по тема, свързана с проблеми, общи за техните страни.

Обучение с регионална насоченост

Както и при груповото обучение, този тип специализация се организира по теми, характерни за определен район. България участва в такива специализации за региона на Югоизточна Европа и страните на Балканите. Предимството на обучението с регионална насоченост е в това, че то отговаря на специфичните нужди на определен регион и спомага за изграждане на връзки между колегите, специализанти в сродни области.

Индивидуално обучение за партньори по проекти

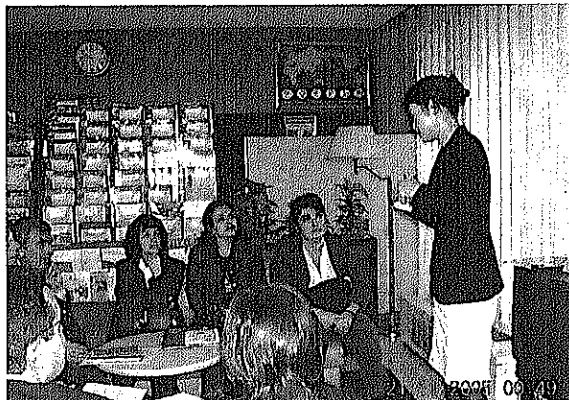
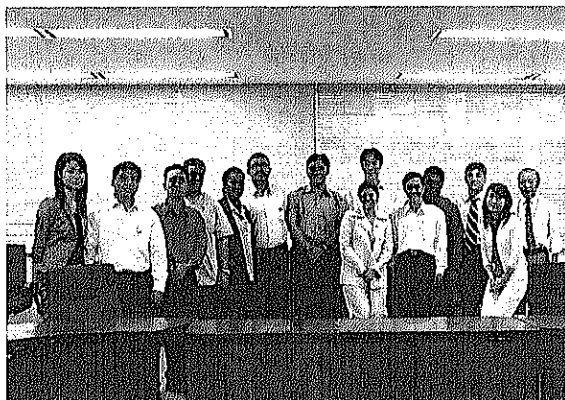
Това е тип специализация, предназначена за партньори по проекти за техническо сътрудничество, и се организира в съответствие с индивидуалните нужди на всеки участник в обучението.

Обучение в трета страна

Тази специализация се организира от страни, които успешно са изпълнили някакъв проект за техническото сътрудничество с Япония. Използвайки уменията и ноу-хау, придобити в процеса на сътрудничеството с Япония, тези страни приемат на обучение специализанти в съответната област от други страни.

2) Центрове на ДЖАЙКА в Япония:

ДЖАЙКА разполага с 18 регионални центъра в Япония. Освен описаните по-горе курсове за обучение, тези центрове организират много мероприятия, които запознават японското общество с дейностите на ДЖАЙКА, с концепцията за сигурност и развитие на индивида (human security), с проблемите, свързани с околната среда на планетата и др. Приемайки специалисти от развиващите се страни за обучение в своето общество, обикновените японци участват в международното сътрудничество на японското правителство. Също така, самите японци осъзнават опита и уменията си и, в резултат на участието си в това сътрудничество, те преразглеждат и активират своето общество.

През 2006 японска финансова година, която беше последната година за приемането на участници от България, ДЖАЙКА е провела следните курсове:

	Тематика на курса 2006 японска финансова година	Местоположение в Япония/ Страна- домакин	Тип на обучение
①	Икономика и индустрия		
	Управление на търговското и инвестиционно застраховане (Застраховане при износно кредитиране)	Международен център – Токио	Групово обучение
	Практическо управление на производството (Теория и практика за усъвършенстване на производителност)	Международен център – Кюшю	Групово обучение
	Семинар за насърчаване инвестициите в страните от Югоизточна Европа (съвместна програма на ДЖАЙКА и UNIDO)	Международен център – Токио	Регионално обучение
	Развитие на помощните индустрии в страните от Югоизточна Европа	Международен център – Чугоку	Регионално обучение
	Семинар за развитието и насърчаването на малки и средни предприятия в страните от Централна и Източна Европа	Международен център – Осака	Регионално обучение
	Семинар за развитието на финансовия сектор в страните от Югоизточна Европа	Международен център – Токио	Регионално обучение
	Насърчаването на външната търговия в страните от Централна и Източна Европа	Международен център – Хього	Регионално обучение
	Обучение на преподаватели при Центъра за развитие на управленски умения (ЦРУУ)	Международен център – Кюшю	Обучение по проекта
	Обучение за корпоративни мениджъри от редовния курс на ЦРУУ	Международен център – Токио	Обучение по проекта
②	Регионално развитие и туризъм		
	Насърчаване на туризма и маркетинга II -целева зона - японския пазар	Международен център – Токио	Групово обучение
	Насърчаване на туризма за Югоизточна Европа	Международен център – Сапоро	Регионално обучение
③	Държавна администрация		
	Семинар по политика за индустриална безопасност и здраве	Международен център – Токио	Групово обучение
	Семинар за оценка на проектите, финансирани по линия на японската официална помощ за развитие (ODA)	Международен център – Токио	Групово обучение
④	Околна среда		
	Повишаване квалификацията на експерти, заети в проекти, свързани с Протокола от Киото	Международен център – Чубу	Групово обучение
	Мерки по опазване на околната среда при строителни проекти (за строителни инженери)	Международен център – Осака	Групово обучение
	Градска среда и транспорт	Международен център – Чубу	Групово обучение

④ Транспорт			
	Тема на сътрудничеството, по която експертът работи.	Период на изпращане	Приемаща организация
1	Съветник по програма за структурна реформа на система за обществен транспорт в гр. София	31.08.2003 – 28.11.2003	Столична община
2	Съветник по ефективност и оптимизиране на Столичния градски транспорт	31.07.2004 – 21.03.2005	Столична община
3	Съветник по финансово управление на Столичния градски транспорт	21.08.2004 – 23.03.2005	Столична община
4	Технически съветник по насърчаване на оптимизация за БДЖ	14.06.2006 – 12.08.2006	Министерство на транспорта

Чрез Японската банка за международно сътрудничество (JBIC), правителството на Япония предоставя правителствени заеми. Един от тези проекти е Проектът за разширяване на софийското метро. За да подпомогне ефективното изпълнение на помощта от Япония, ДЖАЙКА изпрати няколко краткосрочни японски експерти в сферата на транспорта. Те съветваха своите партньори с конкретни мерки за оптимизацията, стратегическото планиране и др., Бяха организирани семинари, в които експертите разпространяваха своите препоръки и помогнаха на приемащите организации за създаване на разнообразни печатни и други материали за ползването на обществения транспорт.

⑤ Други сфери (Околна среда, енергетика, земеделие)			
	Тема на сътрудничеството, по която експертът работи.	Период на изпращане	Приемаща организация
1	Насърчаване на млекодобива	08.12.2002 – 07.12.2004	Министерство на земеделието и горите
2	Геотермални енергийни източници	29.03.2003 – 03.05.2003	Агенция за енергетика и енергийните ресурси
3	Съветник по формулиране на проекти	14.07.2003 – 15.07.2006	Министерство на икономиката
4	Оценка по потенциала за устойчиво ползване на биомаса в България	06.08.2006 – 19.08.2006	Министерство на икономиката и енергетиката

Няколко японски експерти бяха изпратени в сферите на околната среда и земеделието, които са приоритетни за сътрудничеството на ДЖАЙКА с България. Освен това, в областта на геотермалната енергия и възобновяемите енергийни източници като биомасата също бяха изпратени експерти, за да отговорят на нуждите на България. Японските експерти посетиха много обекти с енергиен потенциал и проучаваха възможностите за неговото приложение. Също така се организираха семинари, в които участниците имаха възможност да се запознаят с изводите и препоръките им и да обсъждат темите.

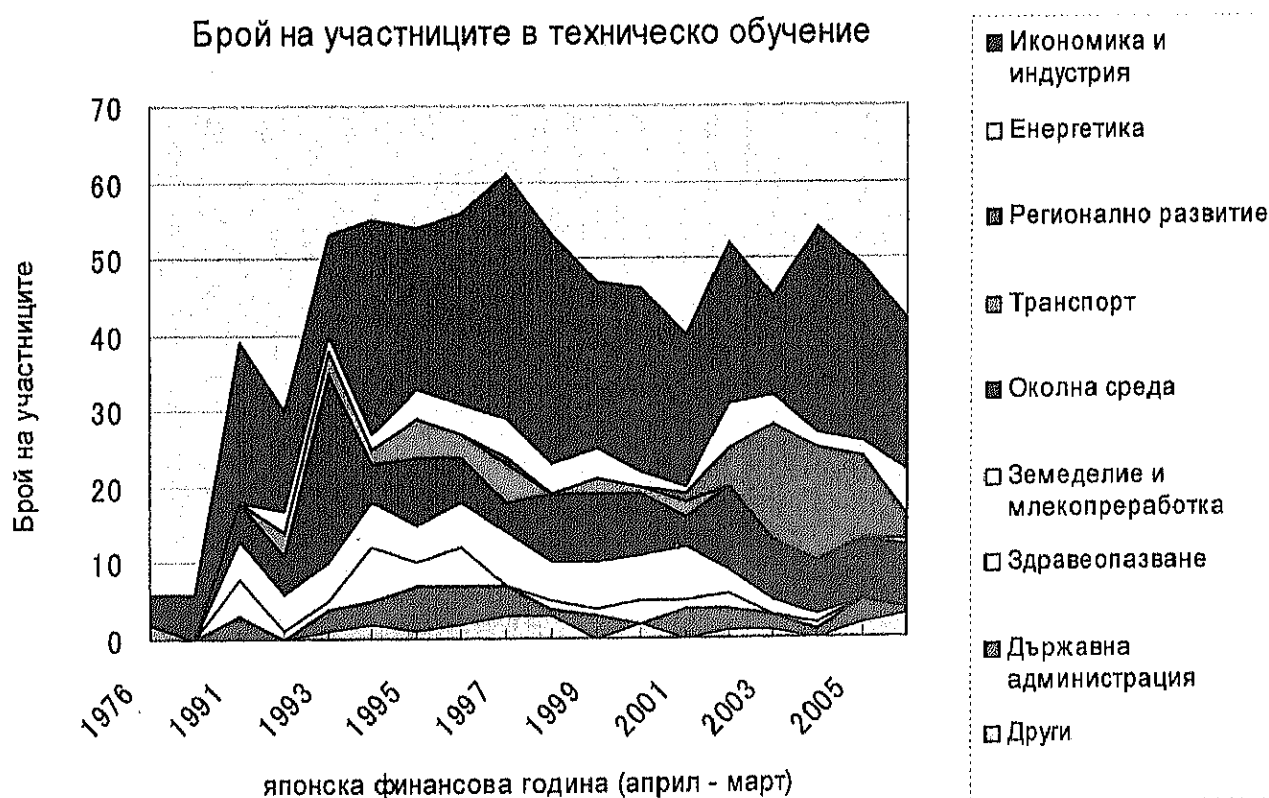
Дейности на ДЖАЙКА в България

ПРОГРАМА ЗА ПРИЕМАНЕ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБУЧЕНИЕ

Програмата за приемане на специалисти и държавни служители за техническо обучение представлява вид сътрудничество, при което се организира обучение за определен период от време. Целта е да се предоставят на участващите от изпращащите страни знания и умения, необходими за разрешаването на проблемите в конкретните страни. Ние се надяваме, че след завръщането си от обучение специалистите ще се превърнат в основно ядро за изграждането на своите общества и ще участват в изграждането на мост на приятелството между Япония и съответната страна. Всяка година ДЖАЙКА приема около 9600 специалисти от близо 150 страни.

Първите специалисти от България, които са приети на обучение в Япония по тази схема бяха през 1976 година. След политическата промяна в държавното управление през ноември 1989 година, България поема пътя от плановата икономика на социализма към пазарна икономика и демокрация. За да подпомогне България в този преход, ДЖАЙКА започна редовното обучение на специалисти през 1991 година. Поради приемането на България като пълноправна членка в Европейския съюз на 1ви януари 2007 година, тази дейност приключи в края на 2006 японска финансова година (март 2007). За близо 15 години, 842-ма български специалисти взеха участие в обучението, организирано в Япония и в трети страни.

Организираните бяха различни курсове за обучение, които отразяват нуждите на българското правителство и общество, целящи реформа. Поради това, че помощта на ДЖАЙКА за България е съсредоточена главно върху сферите на прехода към пазарна икономика, околната среда, земеделието и социалната инфраструктура, специалистите от сферата на икономиката и индустрията бяха най-многобройни. От друга страна, при изпълнение на Проекта за възраждане на община Казанлък, нарасна броят на специалистите в сферата на туризма и регионалното развитие.

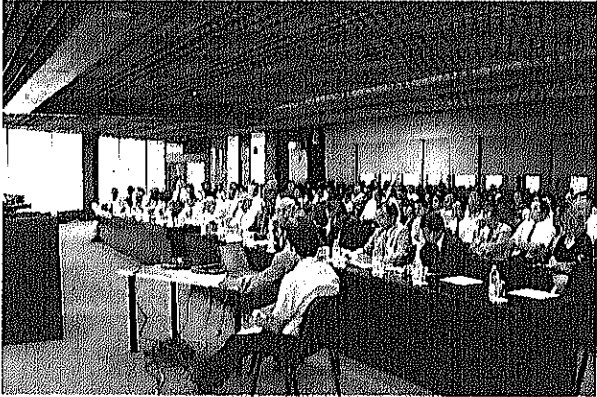

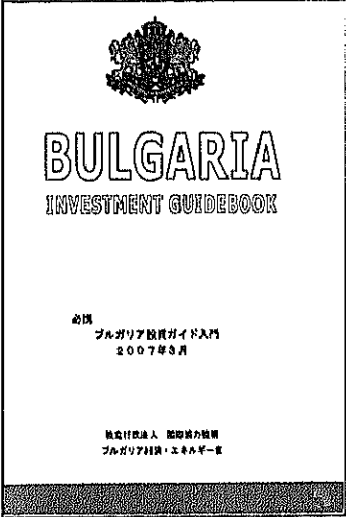
Дейности на ДЖАЙКА в България

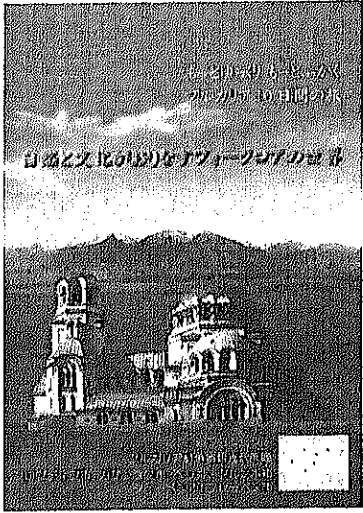
ИЗПРАЩАНЕ НА ЕКСПЕРТИ

Изпращането на експерти е дейност, при която ДЖАЙКА изпраща японски експерти в обекта на сътрудничество. Японските експерти предават на специалисти и административни служители в приемащата страна своите технологии и умения, подходящи за решаване на проблемите им. Експертите създават механизми, които ефективно използват тези технологии и насърчават тяхното приложение.

Експертите се категоризират в два вида. Първият е "Индивидуален експерт", който е изпратен от Япония, за да отговаря на конкретни теми и проблеми. Вторият вид са експертите, изпратени за изпълнението на определен проект. В България бяха изпратени общо 243-ма японски експерти. За да се подпомогнат основните сфери на сътрудничеството, ДЖАЙКА изпрати следните индивидуални експерти през последните няколко години.

①	Повишаване на качеството и производителността		
	Тема на сътрудничеството, по която експертът работи.	Период на изпращане	Приемаща организация
1	Управление на предприятията, повишаване на производителността и гарантиране на качеството	27.06.1996 – 28.06.2000	Център по качество, производителност и мениджмънт
2	Управление на предприятията, повишаване на производителността и гарантиране на качеството	22.03.2000 – 25.08.2000	Център по качество, производителност и мениджмънт
3	Управление на качеството и производството	26.08.2001 – 25.08.2003	Център по качество, производителност и мениджмънт
<p>За да бъдат предадени технологиите за управление на качеството и производителността, с които Япония се слави по света, японски експерти бяха изпратени в Центъра по качество, производителност и мениджмънт. Експертите заедно със своите български партньори посетиха голям брой предприятия, идентифицираха техни проблеми и съветваха как да бъдат разрешени. Българските партньори бяха обучени на място, за да се повишат техните умения и потенциал. В резултат на тези дейности беше издаден наръчник "Практически програми за решаване на проблеми" и други материали.</p>			

② Насърчаване на инвестициите			
	Тема на сътрудничеството, по която експертът работи.	Период на изпращане	Приемаща организация
1	Насърчаване на чуждестранните инвестиции	26.02.2001 – 25-02-2002	Българска агенция по инвестициите
2	Съветник за насърчаване на инвестициите и търговията	10.01.2005 – 31.10.2005	Българска агенция по инвестициите
3	Съветник за насърчаване на инвестициите и търговията	01.11.2006 – 30.03.2007	Министерство на икономиката и енергетиката
<p>Увеличаването на директните инвестиции е необходимо за възстановяване на българската икономика при прехода към пазарната икономика. Статистиката за чуждестранните инвестиции по страни се води от Австрия, Гърция, Германия и др. Въпреки усилията на правителството, стойността на японските инвестиции не достигна и 1 % за периода от 1992г. до 1998г. и беше констатирана необходимост от друг подход към японските инвеститори. Отговаряйки на молбата на българското правителство, ДЖАЙКА изпрати японските експерти за насърчаване на инвестиции, които съветваха българската страна за подходите към японските инвеститорите. Книгата "Упътване за инвестиране в България" беше издадена в рамките на това сътрудничество.</p>			

③ Насърчаване на туризма			
	Тема на сътрудничеството, по която експертът работи.	Период на изпращане	Приемаща организация
1	Насърчаване на туризма	10.04.2002 – 09.07.2002	Министерство на икономиката
2	Насърчаване на туризма	31.08.2003 – 28.02.2004	Министерство на икономиката
<p>За страна като България, която притежава разнообразна природа, увеличаването на валутните постъпления чрез насърчаване на туризма е една от най-важните външно-икономически политики. От друга страна основният обем на българският туризъм е под формата на сезонно престояване в големи морски и планински курорти и това не отговаря на интереса на японските туристи. Затова беше необходимо създаването на нови туристически продукти, които да привличат японските туристи. Отговаряйки на молбата на българското правителство ДЖАЙКА изпрати японски експерт, който посети два пъти България и създаде две туристически предложения - "Обиколка на българските манастири" и "10 дни в България". Беше организиран семинар с телевизионен мост между България и Япония, който съдейства създаването на контакти.</p>			

Семинари "Изграждане на общество и хора", организирани от ДЖАЙКА

	Партньори	Дата	Тема	Място
1	Университет за национално и световно стопанство – София	03.12.2007	Японският стил на управление	София
2	18-то СОУ "Уилям Гладстон" – София	16.12.2007	Празник на японската култура	София
3	Регионалната библиотека "Захари Княжески", ГПЧЕ "Ромен Ролан", ТГ "Княз Симеон Търновски", СОУ "Иван Вазов", Читалище "Родина"	21.02.2008	Образование	Стара Загора
4	Община Казанлък, Асоциация за устойчив туризъм в Казанлък	06.03.2008	Регионално Развитие	Казанлък
5	ПМГ "Добри Чинтулов", ПГИ "Проф. Д-р Димитър Табаков", НХГ "Димитър Добрович", Дневен център за деца и младежи с умствена изостаналост	27.03.2008	Образование	Сливен
6	Институт за следдипломна квалификация – отделение при УНСС	03.04.2008	Казуси с японски мениджмънт	София
7	Асоциацията ДЖАЙКА Алумни	21.05.2008	Последващо сътрудничество	София
8	Великотърновски университет "св. св. Кирил и Методий"	31.05.2008	Празник на японската култура	Велико Търново
9	Министерство на икономиката и енергетиката	04.06.2008	Публична администрация	София
10	Детска градина "Радост", ПМГ "Васил Левски", ГПЧЕ "Иван Вазов"	10.2008	Образование	Смолян
11	Стопанска академия "Димитър А. Ценов", ДТГ "Димитър Хадживасилев"	11.2008	Японски бизнес мениджмънт	Свищов

Семинарът в 18-то СОУ – София

Семинарът – гр. Стара Загора

Дейности на ДЖАЙКА в България

Какво е развитието на капацитета (Capacity Development)

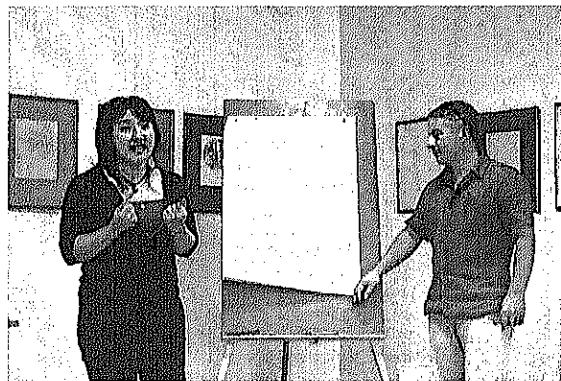
ДЖАЙКА се стреми чрез техническо сътрудничество да развие капацитета. Според ДЖАЙКА думата "капацитет" означава "способност на приемащата страна да си поставя цели и да ги постига, да идентифицира проблемите на страната и да ги решава". Развитието на капацитета е "процес, при който управленските способности трябва да бъдат повишени в трите различни нива – индивидуално, организационно и на обществото като цяло – в интегриран подход."

Една от особеностите на развитието на капацитета е фокусирането върху способността на страната – получател да инициира сама разрешаването на проблеми. Поставя се ударение и върху необходимостта да се преследват целите в трите нива като цяло, включително в законите, политиката, социалната система и др. за ефективно повишаване на собствения капацитет в управлението във всяка страна.

Основната идея за развитие на капацитета се възприема добре в ДЖАЙКА, защото ние винаги сме споделяли идеята за едновременно изграждане на обществото и хората. Въпреки това, досегашното сътрудничество на ДЖАЙКА имаше тенденция да се фокусира върху обучението на партньори на индивидуално ниво чрез трансфер на технологии.

Чрез уроците на техническото сътрудничество и тенденциите в международната общност, ДЖАЙКА стига до извода, че концепцията за развитието на капацитета не е дейност, извършвана от страната – донор, а е важен процес, основан върху усилията за самоподпомагане и отговорност на страната - получател. По този начин ДЖАЙКА се стреми техническото сътрудничество да доведе до устойчиво социо-икономическо развитие на приемащите страни чрез всички форми, подходящи за различни условия: - 1) Изпращане на експерти; 2) Приемане на специалисти за обучение; 3) Предоставяне на оборудване; 4) Проекти за техническо сътрудничество; 5) Проучване за развитие 6) Безвъзмездна помощ; 7) Изпращане на доброволци.

Основните сфери на сътрудничество в България са подпомагането в прехода към пазарна икономика, околна среда и енергийната ефективност и регионално развитие. Чрез своите дейности ДЖАЙКА доведе до увеличаване на общото ниво, както и на капацитета при всички нива от създаване на политиката до развитието на човешките ресурси. Освен това, чрез сътрудничеството на местно ниво, като изпращането на доброволци, ние насърчавахме усилията за самоподпомагане на обществото и хората. В тази брошура ние представяме дейностите на ДЖАЙКА в България по отделните форми на сътрудничеството.

Регионално развитие

Развитие на управленски умения

ПРОГРАМА ЗА САМОПОДПОМАГАНЕ В БЪЛГАРИЯ

От 1991 година, ДЖАЙКА предоставя техническо сътрудничество в България по всички схеми като изпращане на експерти, приемане на специалисти за техническо обучение, предоставяне на оборудване, проекти за техническо сътрудничество, проучване за развитие, безвъзмездна помощ и изпращане на японски доброволци за сътрудничество в чужбина и старши доброволци.

При изпълнение на дейностите по техническото сътрудничество, ДЖАЙКА следва следните принципи:

- 1) Целта на ДЖАЙКА е не само да предадем технически умения, но и да споделим познанията и опита на японския народ за изграждане на общество с хората от приемащата страна, за да могат те да изградят своето общество, в което хората са най-важни.
- 2) Ние считаме, че приемащата страна не се справя добре с изграждане на обществото си не поради липса на способности у хората, а поради липсата на умения как да се изгради и да се поддържа работа в екип и липсата на чувство за призвание и отговорност.
- 3) Тези два елемента - уменията за екипна работа и чувството за призвание и отговорност са абсолютно необходими в развитието на обществото. Именно самоподпомагането е усилие да бъдат усвоени тези умения и ДЖАЙКА насърчава приемащата страна чрез оказване на помощ.
- 4) Много важно е насърчаването на чувството за призвание и отговорност. То се постига чрез споделяне на информация и умения с други членове на обществото, за да разберат те своята роля и ангажименти в съответната общност и организация, и да полагат усилия при изпълнение на отговорностите си.
- 5) В процеса на сътрудничество, съзнателно или несъзнателно, японските експерти и доброволци предоставят уменията си за екипна работа и чувството за призвание и отговорност. Затова дейностите на експертите и доброволците получават високи оценки и признание.
- 6) В практиката си ДЖАЙКА анализира проблемите при развитието на приемащата страна, използвайки метода РСМ (Project Cycle Management) за управление на проекта и създава идеи и подходи как тези проблеми да бъдат решени. Решенията се начертават в схема PDM (Project Design Matrix) като необходими дейности. Формулират се също така необходимите указания и препоръки за развитие на човешки ресурси на приемащата страна във всеки конкретен случай. Освен това, работейки заедно, ДЖАЙКА насърчава поемането на отговорности за своята работа и чувството за призвание у своите партньори.
- 7) В хода на обучението в Япония чуждестранните участници придобиват добри практики за работа в екип и чувство за призвание и отговорност, характерни за японското общество. Като резултат от обучението се насърчават техните усилия за самоподпомагане и отговорност.

Експерт и партньори

Японски доброволец

През последните 17 години, ДЖАЙКА стимулира материално и нематериално усилията за самоподпомагане в България. След приемането в Европейския съюз, ДЖАЙКА трябва да преустанови дейностите си в България през март 2009 година. В тази връзка, за да насърчи отговорността и усилията за самоподпомагане, които са необходими за изграждането на българското общество, офисът на ДЖАЙКА в България стартира "Програма за самоподпомагане" през 2007 и 2008 финансови години. Ние вярваме, че България се нуждае от намиране на свой модел за развитието на обществото и хората, който да отговаря на спецификата на страната. Японският модел за изграждане на общество и хора може да бъде добър пример за това предизвикателство. Затова офисът на ДЖАЙКА в България създаде DVD, в което представя японския модел на изграждане на общество и хора чрез различните страни от ежедневието - къщи, на училище, във фирмите и в местните общности. Японският модел е показан като метод за управление в Япония. ДЖАЙКА организира серия от семинари, наречени "Изграждане на общество и хора", в които участниците се радват на прожекцията на нашето DVD и дискутират различни аспекти от него.

DVD по програмата "Самоподпомагане"

Кратко описание за Япония

- Население 128 милиона (в края на 2006 година)
- Общата площ на страната е около 380,000 кв. км.
- 2/3 от територията на страната е планинска.
- Четири различни сезона, дъждовен период (юни и юли) и сезон на тайфуните (сеп. – окт.)
- Бедствия като наводнения, земетресения, вулканични изригвания са довели до самоинициатива в дейностите на местните общности и превантивни мерки срещу природните бедствия.
- Японската основна храна – ориз и неговото отглеждане.
- Усъвършенстване на земеделските инструменти.
- Принципът на самураите – самодисциплина.
- Методът "обучение на място" в училище "Теракоя".
- Механичните кукли "Каракури нингьо" и техните майстори.
- Човешкото развитие и назначаването на подходящи хора при модернизация на Мейджи.
- Усвояване на технологии и тяхното прилагане.
- Загубата във Втората световна война и възстановяване.

Японците и японският модел за изграждане на общество

- Работата в екип е абсолютно необходима за отглеждане на ориза в трудни климатични условия и големи природни бедствия.
- Тази екипна работа е базирана върху взаимно разбирателство между членовете на обществото и увереността, че всеки човек обучава и усъвършенства себе си, развива своята роля и ролята на другите чрез обмяна на мнения и дискусии и полага максимални усилия за развитието на обществото.
- Ограничените природни ресурси и др. водят до творчество и иновация.
- Последните няколко години японците са изграждали като духовна ценност разбирането, че да допринасят за обществото и общността е морално поведение, а нарушението на работата в екип е срамно.

Добри практики в японския модел за изграждане на общество

- Дисциплина в семейството
- Дисциплина в училище.
- Обучение във фирмата (по местоработата).
- Доброволно участие на местните хора в изграждане на обществото.
- Японски доброволци за сътрудничество в чужбина (JOCV) в България.

Програма за самоподпомагане

ОФИЦИАЛНАТА ПОМОЩ ЗА РАЗВИТИЕ (ODA) И "HUMAN SECURITY = СИГУРНОСТ И РАЗВИТИЕ НА ИНДИВИДА"

Прембюлът на новата конституция на Япония, приета през 1946г. след края на Втората световна война, започва така:

"Ние, японският народ, желаем мир и дълбоко осъзнаваме високите идеали, които контролират човешките взаимоотношения и ние сме решени да опазим нашата сигурност и териториална цялост, като се позоваваме на справедливостта и вярата на всички миролюбиви хора по света."

Също така се казва: "Ние вярваме, че нито една държава не е отговорна само пред себе си, че законите на политическата моралност са универсални...".

Япония започва да предоставя "Официална помощ за развитие" през 1954 година. Страната влиза в международното сътрудничество за подпомагане на развиващи се страни, базирано върху опита й като страна-получател на външна помощ в периода на възстановяване Мейджи и след Втората световна война.

Декларация на ДЖАЙКА

Нашата мисия

Ние, като мост между японския народ и развиващите се страни, ще реализираме международното сътрудничество чрез обмяна на знания и опит, като работим усърдно за изграждане на един по-мирен и проспериращ свят.

Нашата клетва за дейност

Със страст и гордост, като професионалисти в международното сътрудничество, ние ще изпълняваме нашата работа отговорно и енергично с любов и чувство за дълг, ние ще насърчим и подпомогнем участието на японския народ в нашата работа, ние ще работим като партньори с тези, които се нуждаят от подкрепа и ще се стремим да изпълним света с надежда и щастие чрез насърчаване на мира и устойчивото развитие.

По света има повече от 150 развиващи се страни, където живее 80 процента от населението на света. В много от тези държави съществуват проблеми като глад, инфекциозни болести, неконтролиран ръст на населението, липса на образование, разрушаване на екологията и регионални конфликти. Глобализацията, базирана на пазарната икономика и взаимната зависимост в международен план се задълбочава. Хуманитарните проблеми като граждански войни, престъпления, както и глобални проблеми като тероризма, екологичните поражения, вирусът ХИВ и болестта СПИН се нуждаят от вниманието на цялата международна общност, за да се постигне устойчиво развитие. Това са проблеми, които пресичат границите на държавите и представляват големи заплахи за всеки отделен човек.

Запазването на живота, препитанието и човешкото достойнство за всеки индивид става важна задача за стабилността и развитието на международната общност. За да се постигнат тези цели, хартата за "Официална помощ за развитие" на Япония беше изменена през август 2003 година и беше определена концепцията на "сигурност и развитие на индивида = human security" както следва:

За да бъдат посрещнати директните заплахи за човека като конфликти, бедствия, инфекциозни болести, е важно не само да се имат предвид глобална, регионална и национална гледна точка, но също така да се вземе под внимание и сигурността на човека, която се фокусира върху отделния индивид. Следователно, Япония ще прилага Официална помощ за развитие (ODA), за да усилва капацитета на местните общности чрез развитие на човешките ресурси. Да е сигурно, че човешкото достойнство се пази на всеки етап - от етапа на конфликта до етапа на възстановяване и развитие, и Япония ще предоставя помощ за защита и развитие на способностите на отделния човек.

(Новата харта на ODA)

Японската агенция за международно сътрудничество (ДЖАЙКА) е активно ангажирана в решаването на различни глобални проблеми като бедността и екологичното замърсяване и др. В своите действия тя подпомага усилията на развиващите се страни и хората им чрез насърчаване на концепцията за "сигурността на индивида".

Подходите на ДЖАЙКА за осигуряване на сигурност и развитие на индивида:

1. Да се достигне до тези, които са в нужда чрез подход, поставящ хората в центъра на вниманието.
2. Подпомагане на хората и тяхната защита.
3. Фокусиране върху най-уязвимите хора, чието оцеляване, препитание и достойнство са подложени на риск.
4. Цялостен подход при постигането на "свобода от нужда" и "свобода от страха".
5. Отговор на нуждите на хората чрез оценка и преодоляване на заплахи чрез гъвкав вътрешно-секторен подход.
6. Работа с правителствени институции и местни общности за реализиране на устойчиво развитие.
7. Задълбочаване на партньорството с различни участници за постигане на добър ефект от помощта.

Разглеждана от гледна точка на сигурността на индивида, помощта на ДЖАЙКА се фокусира върху **развитие на капацитета** на приемащите страни. Чрез помощта тези страни могат да усилят собствения си капацитет за решаване на проблеми (изграждане на хора) и да станат самоуверени в търсенето на социо-икономическо развитие (изграждане на общество). Затова, самоподпомагането и собствената отговорност на тези страни са много важни.

※ Правителството на Япония направи институционално реструктуриране за да повиши качеството на управление на официалната помощ за развитие. Стремелът е политиката на тази помощ да става в стратегически рамки и да се усъвършенства режимът на нейната реализация. На 1-ви октомври 2008 година се роди новата ДЖАЙКА като донорска агенция, в която се сливат дейността по отпускане на правителствените кредити от Японската банка за международно сътрудничество (JBIC) и схемите на техническо сътрудничество на ДЖАЙКА. Тя изпълнява техническо сътрудничество, отпускане на кредити по линия на правителствената помощ за развитие и безвъзмездна помощ "под един покрив". В резултат на тази промяна, новата ДЖАЙКА ще реализира всеобхватна помощ на развиващите се страни чрез по-ефективното използване на широкия набор от програми за помощи и с мрежата на 100 задгранични представителства в целия свят.

ОБРЪЩЕНИЕ ПО ПОВОД ЮБИЛЕЙНОТО ИЗДАНИЕ ЗА ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НИ

Такеши КОМОРИ
Постоянен представител на
ДЖАЙКА в България

Японската агенция за международно сътрудничество (ДЖАЙКА) е институция, която подпомага развиващите се страни и страните в преход в техния прогрес към по-добро общество. Ние подпомагаме хората от приемащите страни да разберат своите проблеми, да открият пътя за решаване на тези проблеми, да работим заедно върху тези проблеми. Ние искаме да споделим радостта от постигнатите резултати с хората, и да ги насърчим за по-нататъшно развитие.

Нашата дейност в България стартира през 1991 година. През последните 17 години бяха реализирани много проекти и голям брой японски доброволци работиха на местно равнище. По време на изпълнението на проектите ние намирахме великолепни партньори и приятелство с хората на България и получихме високи оценки и признателност от тях.

Международното сътрудничество се нуждае от взаимно разбирателство и участие на двете страни: страната - донор и страната - получател. Силната воля и продължителните усилия са винаги необходими, за да се радваме на по-високи резултати. В това отношение България е отличен получател.

След влизането на България в Европейския съюз, ние ще финализираме нашата роля във вашата страна, но партньорството между Япония и България ще продължи на нов етап на сътрудничество на международната арена за предоставяне на помощ за развитие. Това е ново предизвикателство за двете страни.

В света все още съществуват бедност, инфекциозни болести, репресия и конфликти в много страни. Помощта към тях трябва да бъде продължена с концепцията за "сигурност и развитие на индивида".

Ние си сътрудничихме с България за по-добро бъдеще на българското общество. Нашата следваща цел е сътрудничеството като страни-донори за по-добро бъдеще на света. Хората със силна воля винаги ще намерят пътя за развитие. Ние ще продължим нашата връзка за създаване на нова рамка за бъдещо сътрудничество в света.

Още веднъж искам да изразя моята висока признателност към всички хора на България. Благодаря ви и ще се видим отново.

ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ДЖАЙКА В БЪЛГАРИЯ

За да подпомага Република България, която пое пътя към демокрация след политическата промяна през ноември 1989 година, Правителството на Япония стартира предоставянето на Официална помощ за развитие (ODA) на България. Програмата за приемане на обучение от България започна през 1991г., и бе последвана от изпълнението на първия проект за проучване за развитие от февруари, 1992г. За последните 16 години до края на март 2008, ДЖАЙКА изпълни 8 проучвания за развитие, 5 проекта за техническо сътрудничество, и 2 проекта за безвъзмездна помощ. Общо 243-ма японски експерти и 245-ма доброволци са изпратени в България, и общо 842-ма български участници в курсове за обучение са приети в Япония. ДЖАЙКА реализира всички схеми на техническо сътрудничество в България и допринася за взаимното сътрудничество и разбиране между двата народа.

Като резултат от усилията на българското правителство и народа, е постигнато присъединяването на България към Европейския съюз на 1-ви януари 2007 година. С това присъединяване дейността на ДЖАЙКА в България като донорска агенция приключва. През юни 2007 година, офисът на ДЖАЙКА в България формулира новата си стратегия за приключване на дейността. Тя съдържа два основни елемента:

Програма за самоподпомагане

За да се подпомогне изграждането на обществото, насърчаването на усилията за самоподпомагане е особено важно. В изграждането на общество е нужна готовност на всеки негов член да даде най-доброто от себе си за общността, и самото общество да притежава механизъм, който води до партньорство и усъвършенстване като жив организъм. Ние представяме добри японски практики в изграждането на обществото като модели и насърчаваме чувството за призвание и отговорност на всеки българин, който ще участва в изграждането на собственото си общество.

Подпомагане на интеграцията към страните – донори

Участието в международно сътрудничество е едно от новите предизвикателства на България като страна членка на Европейския съюз. Япония притежава много добри практики като страна - донор, защото ние сме били приемаща страна на помощи два пъти - по време на възстановяване през периода "Мейджи" и след Втората световна война. В тази връзка ДЖАЙКА предава ноу-хау за практически дейности на страна - донор, която осъществява международно сътрудничество. За тази цел ДЖАЙКА подпомага създаването на частно - публично - академично партньорство за развитие на бизнес управленски умения в България и учредяването на награда за качество, която да стимулира българските фирми. Насърчаваме и бивши участници в курсове за обучение в Япония и партньорите от проектите за техническо сътрудничество в България да станат ресурс за българското техническо сътрудничество и превръщането на България в страна-донор. С тази дейност ДЖАЙКА дава възможност в бъдеще да има съвместна координация между Япония и България като страни – донори в трети страни.

Офисът на ДЖАЙКА в България ще бъде закрит през март 2009 година. С тази публикация ние искаме да разкажем за нашите дейности и стъпки в България, както и да споделим и поверим нашите мечти за развитието на България на нейния народ. Тази брошура е публикувана на японски и български език и включва нашата мисия, концепции, подходи и др. Така брошурата може да служи за разбиране на някои конкретни дейности на ДЖАЙКА или информация за проекти, както и за справка за България и за добрите практики на техническото сътрудничество с Япония.

ОБРЪЩЕНИЕ ПО ПОВОД ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ДЖАЙКА В БЪЛГАРИЯ

Садако ОГАТА
Президент
Японска агенция за международно
сътрудничество

От 1989 година, когато Република България и другите източноевропейски страни започнаха прехода към демокрация, Японската агенция за международно сътрудничество (ДЖАЙКА) стартира предоставянето на техническа помощ на България, Румъния, Унгария и Полша. Основното в сътрудничеството с тези страни е подпомагане при прехода към пазарна икономика, изграждане на мир и опазване на околната среда.

В резултат на усилията на правителствата и народите на тези страни, Унгария и Полша се присъединиха към Европейския съюз през май 2004г., а България и Румъния станаха негови пълноправни членове през януари 2007г. Поради това обстоятелство тези четири държави от Източна Европа бяха извадени от списъка на комитетата по помощта за развитие (Development Assistance Committee=DAC) като страни - получатели на официална помощ за развитие (ODA) от януари 2006г. Затова ДЖАЙКА закри офисите си в Унгария и Полша през 2007г. Офисите в България и Румъния ще бъдат закрити до края на 2008 фискална година на Япония. Сътрудничеството на ДЖАЙКА в Европа ще продължи със страните от Западните Балкани и държавите от Кавказ.

Сътрудничеството на ДЖАЙКА в източноевропейските страни се формираше въз основа на нуждите на всяко общество и беше много ефективно. Ние използвахме схеми, като изпращане на експерти и доброволци, приемане на участници в курсове за обучение, предоставяне на оборудване и др. Специално в България, ние приехме повече от 800 участници за обучение, и изпратихме над 400 японски експерти и доброволци. Изпълнихме много проучвания за развитие и проекти за техническо сътрудничество. В резултат на това сътрудничество, ние не само предадохме технологии и умения, но предадохме и чувство за отговорност, за самоподпомагане и за призвание, което е абсолютно необходимо за развитието на обществото.

Пред България стои едно ново предизвикателство като страна членка - да предоставя помощ за развитие на други страни от международната общност. На Япония ѝ беше оказвана помощ в миналото и сега използваме този опит в нашата дейност за международно сътрудничество. България също може да ползва максимално своя опит за интегриране към общността на страните – донори. В бъдеще ние, Япония и България, ще намерим възможност да координираме нашия принос като донори за развитието на трети страни, и да създадем ново партньорство в сферата на международното сътрудничество.

ЗНАЧИМАТА РОЛЯ НА ДЕЙНОСТТА НА ДЖАЙКА В БЪЛГАРИЯ

Цунехару ТАКЕДА
Извънреден и пълномощен посланик на Япония
в Република България

Бих искал да благодаря за възможността да направя поздравление в юбилейната брошура „Мечтите, които поверяваме на утрешния ден на България“, посветена на приключването на дейността на японската агенция за международно сътрудничество JICA в България.

Като изпълнителна агенция към Японското правителство, представителството на JICA в България осъществи мащабна дейност за оказване на техническо сътрудничество и изпращане на доброволци, в подкрепа на социалното и икономическо развитие на България, чрез командироване на експерти, приемане на български специалисти за обучение в Япония, дарение на оборудване, реализиране на проекти за техническо сътрудничество, изпращане на проучвателни мисии за изготвяне на технико-икономическа обосновка и др. За правителството на Япония е радостно, че в процеса на трансформиране на системата, чрез представителството на JICA успяхме да подкрепим усилията на България към демокрация и пазарна икономика.

Една от най-значимите заслуги на JICA в България е съдействието за развитие на човешките ресурси и тяхното активно ангажиране в изграждането на обществената система, което играе положителна роля за българския обществено-икономически растеж. Инвестирането в образованието, в частност развитието на човешките ресурси, бе една от най-важните предпоставки за бързия икономически растеж след края на войната на бедната на природни ресурси Япония. Квалифицираните кадри бяха не само двигател за създаването на авангардни технологии и иновации, така необходими на Япония за извоюването и запазването на печеливши позиции в жестоката конкуренция на глобалната икономика, но се превърнаха и в база за предоставяне на технологичен ресурс в техническото сътрудничество на Япония за други страни, в т. ч. и България. Налице е схващането, че японският обществен модел, който акцентира върху изграждането на човешките ресурси в процеса на икономическо развитие, би бил полезен и за България, като страна също бедна на природни ресурси. Пожелавам Ви да оползотворите в най-голяма степен резултатите от помощта на JICA, да вложите максимални усилия в развитието на човешките ресурси във всички области, за успешния икономически растеж на България като член на ЕС.

Съжаляваме, че дейността на JICA в България приключва, но като член на ЕС пред България се откриват нови възможности за развитие, а заедно с това се поставя началото на нов етап на нашите двустранни отношения. В бъдеще, от отношения „донор-реципиент“, ще положим усилия да изградим и развием нова рамка на отлично партньорство, като си сътрудничим по редица международни въпроси и координираме помощта си за трети страни.

Накрая бих искал да изкажа своята огромна благодарност и дълбоко уважение за всеотдайността на всички предишни и сегашни представители на JICA в България. Ще бъда радостен, ако и след приключването на дейността на JICA, българското правителство и партниращите институции, използват технологиите, предоставени от JICA на България за изграждането на една още по-привлекателна страна.

Като посланик на Япония в Република България се ползвам от случая да изразя ясно своята готовност да работя за диверсификацията на пътищата за сътрудничество между Япония и България, а също и за по-нататъшното развитие на традиционните отношения на приятелство помежду ни.

СЪДЪРЖАНИЕ

Г-жа Садако ОГАТА, Президент на ДЖАЙКА	2
Н.Пр. Г-н Цунехару ТАКЕДА, Извънреден и пълномощен посланик на Япония	3
Г-н Такеши КОМОРИ, Постоянен представител на ДЖАЙКА в България	4
Въведение	5
Програма за самоподпомагане	6
Изпращане на експерти	12
Приемане за техническо обучение	15
Предоставяне на оборудване	19
Проект за техническо сътрудничество	22
Проучване за развитие	28
Безвъзмездна помощ	35
Международна помощ при бедствие	37
Изпращане на японските доброволци	38
Стъпки на ДЖАЙКА в България	49

For a better tomorrow for all.

ДЖАЙКА България Офис

Издание за приключване на дейността ни в България:
Мечтите, които поверяваме на утрешния ден на България

Japan International Cooperation Agency
Японска агенция за международно сътрудничество (ДЖАЙКА)